

PERIÒDICH SATIRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS ÒNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÈNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 cèntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

RUPERT CHAPÍ.

Espanya entera ha aplaudit
al compostò inspirat
que ha escrit la divina música
de *La Tempestat*.

SOBRE LO MATEIX.

Lo mateix, ja poden pensarsho, es l'Exposició.
Vamos á veure ¿de qué parlaríam si no parla-
vam d' ella?

Pero avuy, hem de parlar també de nosaltres,
may siga sinó per establir de una manera clara,
categòrica y definitiva la nostra actitud respecte
del *gran certámen*.

Desde 'l'seu origen, la idea va sernos poch
simpática, no perque no desitjessim que Barce-
lona dongués davant del mon una idea de lo que
val y de lo que pot, sinó al veure aquell difícil
projecte en mans de un aventurer com en Se-
rrano Casanova.

Va realitzar-se després una transferencia inesp-
rada: l' Ajuntament va ferse càrrech del mort
que havia quedat insepult en los Jardíns del
Parch, y llavors l' antipatia que 'ns causava la
idea, va tornar-se temor, perque preveyam dos
resultats igualment tristos: un gran ridícul seguit
de una gran ruína.

¿Hem lograt escaparnos del primer?

Los entusiastas de l' Exposició asseguran que
sí, á copia de fer los ulls grossos.

Han passat pels aplessaments que ha suferit l'
obertura del certámen; han passat pèl desordre
que ha reynat en l' execució de las obras; han
passat per la simulació de una obertura de ca-
mama; han passat fins per las goteras y per las
esquerdas... y avuy diuen:

—Siga com vulga 'ls expositors han compare-
gut: los edificis estarán tots ocupats, y una vegada
quedin llestas las instalacions, l' Exposició no
fará cap mal paper al costat de las que portan ce-
lebradas altrás nacions més ricas y poderosas
que la nostra.

No tractarém, ni per un instant, de desvanéixer tan hermosas ilusions: olvidemho tot. Olvidém fins los medis extraordinaris y may vistos que s' han empleat per fomentar la concurrencia d' expositors. Sol dirse que ab diners tot se logra, y aquí se 'n han gastat pèl pare y per la mare. Los expositors no han vingut, sinó que se 'ls ha anat á buscar. Lo que no havían lograt los comissionistas que van sortir de aquí ben mantinguts y equipats, á propagar per tot lo mon las ventajas y excelencias de la Exposició, van alcanzarho las rebaixas considerables introduhidas en las tarifas projectadas. Si ni aixís haguessen cedit los expositors, es probable que se 'ls hauría donat diners perque compareguessin. Lo lema: «l' honra de Barcelona está empenyada» autorisa tots los desvaris y totas las calaveradas imaginables.

Pero al cul-del-sach se trobarán las engrunas. Quan tot estigui llest, contarém. Llavors será del cas cotejar los presupostos que van servir de base als càlculs dels autors de l' Exposició, ab los resultats que s' hajan obtingut. y ja veurém si per desempenyar l' honra de Barcelona, 'ns veurém ó no obligats á empenyarnos hasta la camisa.

Per lo tant, y dat que no hem sigut prou afortunats ni influyents per evitar una verdadera catástrofe, y convensuts plenament de haver complert fins al últim instant ab la nostra obligació, no 'ns queda ja altre paper que 'l de jutjes rigurosos dels que, sense escoltar consells ni advertencias, han posat en perill la fortuna de la ciutat, y 'l de alentadors desinteressats dels esforços que pèl major éxit del Certámen pugan fer los expositors que al mateix concorrin.

Totas las informalitats, totas las planxas, tots los despilfarros, totas las ridiculesas dels primers trobarán son merescut en las columnas de l' ESQUELLA DE LA TORRATXA. Tots los sacrificis que s' imposin los últims, serán per nosaltres aplaudits y celebrats.

Res devém á ningú, y estém per lo mateix en lo cas de fer imparcial justicia. Y aixís com fins ara cap mal hem ocasionat á l' Exposició, servint en tot cas las nostras xurriacas per treure la son de las orelles á més de un exposicionista que ronseyava, en lo successiu procurarém aminorar tot lo possible la ruína que 'ns espera, alentant als que bonament concorrin al certámen ab los fruyts de la seva inteligencia y del seu treball.

Aixó vol dir qu' estém en disposició de celebrar Totsants avants d' hora, perque tenim una gran provisió de castanyas y de panallets.

Y cada hú menjará lo que 's mereixi.

Y á caps som.

¿Cóm estém de vintivuyts? Y al dir de vintivuyts volém dir d' obras y de instalacions.

Los inteligents en aquestas materias asseguran qu' es impossible que pèl día 20 del corrent estiga no llest, sinó una mica *presentable*. lo gran enfarfech que portan entre mans los exposicionistas. Un temps hauría pogut sortirse del apuro, multiplicant lo número de treballadors; pero avuy, ni aquest medi queda, perque 'l plasso corre desbocat, s' acosta l' época del venciment, y 'ls pochos días que faltan relliscan lleugers y passen depressa, com avants las horas.

Un periódich *sesudo*; lo *Diari de Barcelona*. va despenjarse la senmana passada, llansant la idea

de deixarho correr tot fins á la próxima tardor. Alegava, á més del retrás de las obras, rahons climatológicas de alguna forsa. Pero ¿han vist may estrépit com lo produhit per la insinuació del *Diari*? Ell mateix va espantarse del soroll que sense pensar va promoure, y á la primera ocasió va recullir velas. En son número del dilluns desfeya lo que havía escrit lo dijous anterior. Hasta 'l *Diari* á la seva edat avansada, 's véu obligat á fer equilibris. ¡Pobre gueto!

Tot aixó s' explica perfectament.

Avuy ja no es tan sols l' honra de Barcelona lo qu' está compromès, gracias á la gran calaverada de D. Francisco de Paula. . . ¡Si fòs aixó sols!... De l' honra de Barcelona un ó altre se 'n cuidaría, y si no se 'n cuidés ningú, ningú perdería mitja hora de dormir per una cosa qu' en aquests temps positivistas no s' arriba á veure, ni valentse del més poderós microscopi.

En cambi están altament compromesos los interessos de un sens fi de barcelonins, y aixó fa que á la més petita idea de un nou aplanament tothom remuga, 's desespera ó cau en basca.

¡Quánts en la expectativa de la Exposició han fet gastos considerables! ¡Quánts han omplert los seus magatzems de géneros y articles, creyent colocarlos entre 'ls forasters que vinguin á visitarnos! ¡Quánts compromisos no s' han contret!... Botiguers, fondistas, empressaris d' espectacles y cent y cent més industrials ho esperavan tot de l' obertura de l' Exposició. Hi ha lletras que vencen, y 'ls que han de cobrar no reculan. Una falta pot portar una *quiebra*... una serie de *quiebras* poden produhir un verdader *desastre*.. Llavors si que veurém la gran *exposició* del sigle.

Avuy com avuy tots los que navegan per aquests mars están exposats á naufragar á la vista del port.

Y l' únich consol que poden tenir en cas de desgracia es que D. Francisco de Paula s' encarregarà de pronunciarlos l' oració fúnebre.

Lo dilema es terrible.

Si 's vol acabar lo qu' está comensat, tè de haverhi aplanament, y 'ls infelissos que s' han compromès se 'n van al cel en cos y ánima.

Si 's procedeix passant per tot y sense que l' Exposició estigui llista, llavors podrém enganyar als primers que vinguin; pero 'ls que haurían de venir darrera 's quedarán á casa seva, creyent que 'ls enganyém, encare que 'ls ho donguém tot fet.

Y á pesar de tot, lo ciudadá benemérit jura y perjura que la inauguració s' efectuará de aquí á nou días.

No es la primera vegada que D. Francisco de Paula tè somnis gastronómichs: no es la primera vegada que somía truytas.

Desd' ara declarém una cosa.

Que si 'l día 20 de maig quedan terminadas las obras, pero de debó; fetas las instalacions, pero definitivas; y arreglat l' *Hôtel de ville*, pero arreglat del tot, será del cas buscar una nova recompensa que deixi en lo lloch degut la figura de *M. le Maire*.

No basta declararho ciudadá benemérit, ni concedirli 'l marquesat d' Olérdula; D. Francisco haurá fet un verdader miracle, y al home que fa miracles se 'l canonisa.

En qual cas demanarém que se li aixequi nó un

monument, sinó una verdadera catedral. Aquella célebre escaparata del *Diluvi* podrà servir de model per l'altar major.

Y 'l nostre fervor religiós pujará de grau, si un cop posat á obrar prodigis, li dona un dia per emular al Beato Joseph Oriol, de felís memoria, y reuneix una gran provisió de rabes, per tallar-los y convertir los talls en bonas monedas, á fi de satisfer lo déficit de l'Exposició universal.

P. DEL O.

LO MES DE LAS FLORS.

De mica en mica hi havém arribat.

Coronat de pámpols, portant per vanguardia un núvol d'aurenetas y escampant perfums per tot arréu, lo simpátich mes de maig ha fet la seva solemne aparició, esqueixant las boyras d'hivern qu' encara 'ns rodejavan, y murmurant ab una veu més dolça que la *prima* del violí de 'n Sarasate:

—¡Dèu vos quart!—

Las donas ja no hi veuen de cap ull: ha arribat la seva época.

Ni 'l *cold-cream*, ni l'aygua de las *hadas*, ni la llet de Venus, ni las mil potingas que ha inventat la perfumeria moderna poden compararse ab l'efecte màgich que causa en las caras de las noyas la dolça alenada del mes de maig.

Ja poden mirárselas: si 'n troban una sola de lletja, 'm deixo *exposar* dintre d'un' escaparata en la secció japonesa del Parque.

Totas sonriuen, totas están radiants de felicitat. La que encare no t'è promés, confia pescarne avants d'acabarse 'l mes, gracias als incitants colors que la primavera ha estampat en las sevas galdas. Las que ja 'n tenen esperan fascinarlo definitivament avants del dia trenta hù, obligantlo á dirigir-se á la curia per despatxar los papers matrimoniales.

L'alegría vessa per tot: lo cel es blau; la mar reposa tranquila; los falsiots jogan pèl espay, dibuixant inmensas espirals; las criaturas saltan; los gossos lladran; los caballs se desbocan; la naturalesa en pés se surt de test, escampant un torrent impetuós de vida y moviment, que aménassa deixarnos sense moviment y sense vida.

¡Sort que aquí tots som personas morigeradas que 'ns sabém reprimir las passions! O sinó, ab la efervescencia que 'l maig ocasiona... ¡quí sab las desgracias que hi hauria!

Quan la naturalesa bull, com en los actuals moments, tot s'altera y tergiversa.

Dèu va fer las flors pera que servissqn d'adorno dels camps y dels jardins. Y 'ls jovenets, esmenant la plana al mateix Dèu, arrencan las flors dels jardins y dels camps y se las clavan al trau de la solapa.

Los pares envían als seus fills á estudi, porque 'ls ensenyin gramática y aritmética. Y 'ls mestres s'olvidan dels números y dels signos ortográfichs, fent esgargamellar als seus deixebles ab alló de

«Dulcísima Virgen,
del cielo delicia,
la flor que te ofrezco...»

Las mares treuen de casa á las sevas fillas porque s'orejin y respirin l'ayre fresch. Y en lloch de refrescarse, tornan de passeig rojas com

una rosella, y ab lo cor encés per las miradas d'algun galán extraviat que 'ls ha sortit de tras cantó.

¡Ditxòs mes de maig!

Ara com are 'ls sastres ja tremolan.

—¡Ay!—diuen,—ja ha arribat la temporada de fer trajes nous. ¿Quan arribará 'l dia de cobrarlos?

Perque si la naturalesa ha imposat al home la obligació de ferse un traje prim quan s'entra en lo mes de maig, no li ha imposat lo deber de pagarlo. Sense un vestit d'istiu no 's pot passar: sense pagar al sastre 's passa perfectament. O sinó, que ho diguin los sastres.

Per ells, lo mes de las flors es lo mes de las espinas. Las sevas reflexions son verdaderament amargas.

—¡Tan que costa de tallar y cusir una pessa de cos! ¡tan pesat qu' es deixar uns pantalons ben acabats! ¿No es ben trist escarrassarse per fer que 'ls parroquians vajan frescos, y trobarse després ab que, aprofitantse d'aquesta frescura, no s'acostan á pagar lo que deuen y escorren lo bulto d'alló mes frescament?—

La naturalesa es un manantial de contrastes admirables. Entre un rossinyol que ensaja una sinfonia y un sastre qu' está embastant una americana ¡quin diàlech mes bonich podria entaularse! ¡quin duo més original!

Pero per original no hi ha com l'aspecte que presenta la Rambla de las flors durant lo mes de maig.

Entre las taulas de las floristas y las caras de las nenas que hi passejan, los ulls acaban per enlluernarse sense poguer distingir si son més bonicas las flors ó las noyas, las noyas ó las flors.

La mirada 's fixa en aquellas piràmides de rosas y clavells, en aquellas toyas perfumadas que embriagan y deleytan.

Pero aviat se gira, y al trobarse ab los sonrats semblants d'aquell núvol de papallonas ab faldillas, un hom sent l'eco de la veu de 'n Clavé que canta

«Que 'n son eixas noyas
las mes ricas toyas
del mes de las flors...»

L'altre dia jo m'estava fent aquestas mateixas observacions, quan vaig veure passar, barrejats ab las nenas que 's passejavan, tres personatjes barcelonins.

—Vaja—vaig dirme—veus' aquí la naturalesa copiada ab verdadera fidelitat: prop de las flors, las ortigas, prop de las rosas los escardots—

Las tres celebritats que passavan eran en Rius y Taulet, en Fontrodona y en Masvidal.

A. MARCH.

L' ESTUDIANT.

(ILUSTRACIONES DE J. CUCHY.)

(Acabament.)

—¡Antonet, ilustre Antonet!— crida 'l calavera, fent ressonar l'habitacio.—¡Quína alegría sento al tornar á veure lo m'u antich niu, lo santuari de las mèvas passadas glorias...!

—Mira, tot está del mateix modo.

—¡Ja ho veig!

Aquí hi ha 'l meu antich braser... hont solia escalfarme á las tres de la matinada, quan venia á retiro.

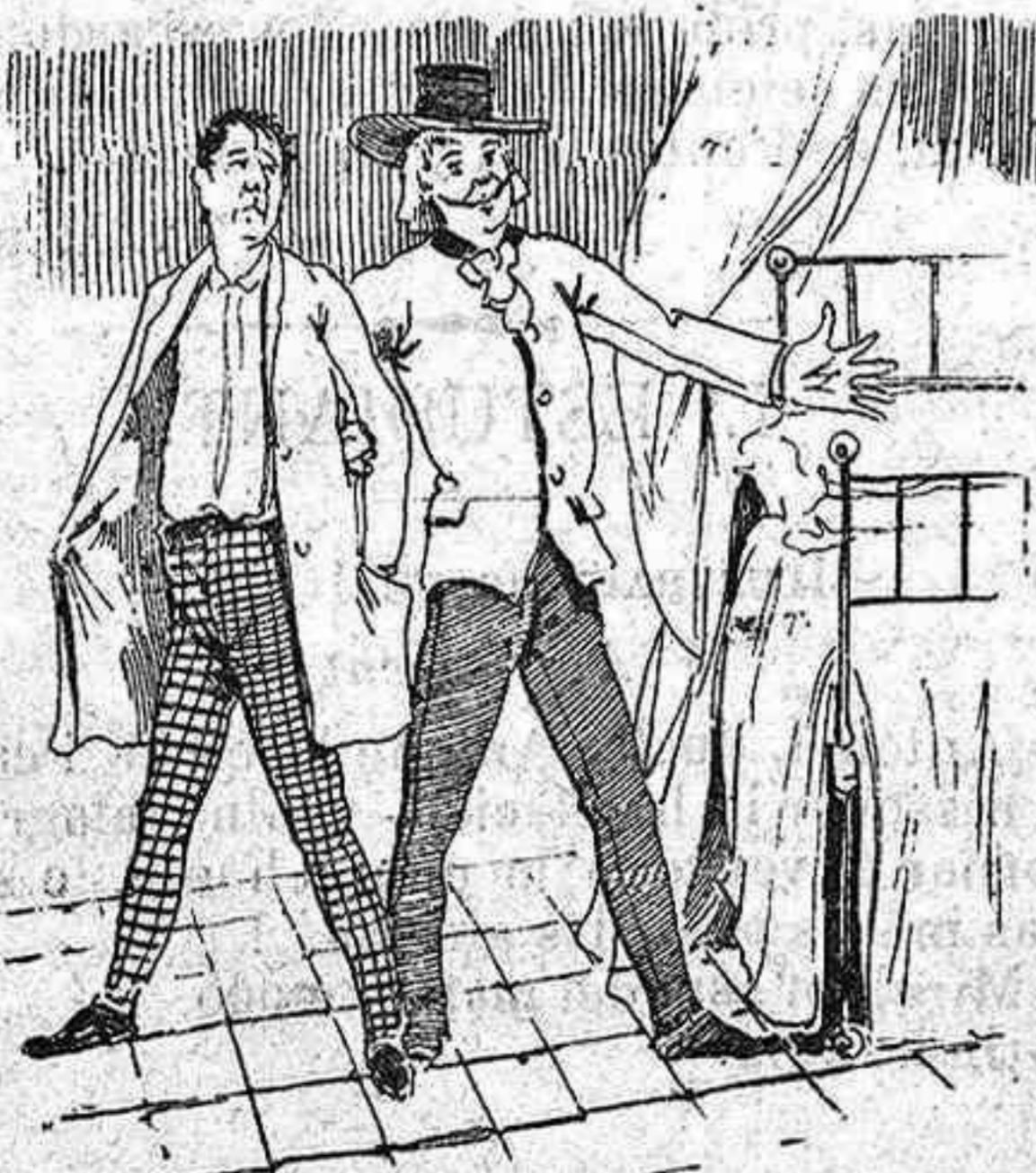
¡Lo cor se m' aixampla al recordarho!

«¡Esta es la misma ventana...!»

¿Veritat que hi va be aquí aquesta romana?
Veyám, aném recorrentho tot ..

¡Oh! Lo mateix armari de llibres; lo *Quijote*, lo *Galatea*, l' *Amadis de Gaula*...

Y aquí 'l mateix llit: ¡lo llit hont tantas horas d' insomnis y de...

Pero ¡qué veig! Si encara hi ha la mateixa, la mateixa conquesta... ¡Sembla una comedia de mágica!

—¡Cóm!— crida l' Antonet, fora de sí,—¿t' atrevirás á dir que aquesta senyoreta...?

—Era una conquesta que jo portava també molt sovint.

—¡Es mentida! Aquosta senyoreta es la mèva germana...!

—¡Ja, ja, ja! Lo mateix deya jo quan algú me la veyá aquí; qu' era la m' va germana.

—¡Farsant, calumniador, embustero! ¡Fora! Ets un mal amich.

—Y tú l' estudiant més hipócrita que ha recorregut las aulas espanyolas... ¡Hasta may mes!

FI.

SONET.

A UN RIVAL... FANTÀSTICH.

¡Oh rival *victoriós*! que m' has llensat d' aquell cor ahont estava recullit,

sentne de lo mèu dia negra nit,
mobles posant al pis per mí llogat!

Ja cal que visquis sempre preparat
à punt de fer un salt al primer crit,
puig com tinch lo recibo d' aquell pit
me 'n vaig à trobá 'l jutje y s' ha acabat.

Mes, com fora mal fet no darte avis,
t' endresso des LA ESQUELLA aquest sonet.
perque treguis los trastos del mèu pis.

Púsca't un altre cau y deixa aquet
y quan vejis papè en algun balcò,
llogal y paga avants com ho faig jo.

E. VILARET.

DE HERODES A PILAT.

(A MON BON AMICH CAMILO CUYAS.)

«Jesús y qu' estich cansat!... ¡Apenas puch
dir faba!... No he parat un sol instant, tot lo sant
dia corrent. ¡Vamos que pera donar sustos no hi
ha com aquestas donas!.. ¡Ah sí senyors, sí!...
Aquest dematí m' ha deixat blau quan ha sortit
del quarto esbufegant com si ella haguès fet la
feyna, y encarantsem m' ha dit:

—»A vosté buscava: ¡Qué sigui la enhora-
bona!... Ha sigut un noy com un toro: Tot ha anat
perfectament, pero en tocant à criarse'l ella .. ja
s' ho pot treurer del cap y posarsho allà ahont
vulga, mentres va desseguida à buscarme una
bona dida, perque 'ls plors del seu heréu no son
de res més que de fam y ella está més aixuta que
la butxaca del contribuyent.

»Acabar de dirme aixó y cegarsem las camas
ha sigut obra d' un moment. ¿Jo buscar dida?...
¡Quina pedregada 'm veyá á sobre!... ¡May me 'n
havía vist de més grossas!...

»De prompte he pensat criarlo ab viberón y
quan fós més grandet donarli la farina lacteada,
ó bè la Revalenta, o la... ¡qué sè jo!... pero res
he dit à ningú y m' he mantingut callat lo mateix
qu' un xino quan l' hi parlan en llatí, perque—à
la veritat—desseguida tothom diu que 'l qu' obra
aixís es un mal pare, que no tèn entranyas 'l que
permet que lo seu fill se crihi ab las camas tortas
per no darli la alimentació necessaria, y si per
desgracia quan es gran li surt alguna tara, també
'l pare 'n tèn la culpa per no haberlo dat á dida
quant son temps ho requería.

»¿Qué tenia que fer donchs sinó correr per
aquests mòns de Dèu com un gos perdut y sens'
amo?... Ja 'ls dich jo qu' ha sigut un pas de co-
media: Are prou me 'n rich, pero creguin qu' he
passat bèn bè la mèva.

»Lo primer que hi fet ha sigut anar en busca
d' un d' aquests caus ahont proporcionan—me-
diant un dividendo—depòsits d' aliment pera los
recien nacidos. ¡A fe de món que no ha sigut mal
lo primer pas!... Després de voltar més d' una
hora per plassetas y carrers m' he trobat prop de
Sant Pere y en un d' aquells carrerons he guipat
un petit quadro que penjat darrera d' uns vidres
deya en lletras bastant claras: *Se proporcionan
nodrizas*.

»¡Ab quina ilusió hi he entrat! .. Al poch rato
d' esperar ha sortit la mestressa qu' es més groi-
xuda qu' una columna de Catedral y després de
ferme saber qu' ella era la *Mare* d' aquellas fonts
ambulants, ha comensat la presentació de lo seu

monstruari, per cert bèn desgraciat, puig eran
mès lletjas que 'ls set pecats reunits.

—»Miris, m' ha dit, aquí 'n tèn una ab una llet
d' alló més tendre; tan sols tèn quinze días.—(S'
enten la llet, perque ella á primer cop d' ull m'
ha semblat que per lo menos havia sigut quintada
dugas vegadas). Ja ho veu, ha continuat, aixó
son surtidors: ja pot mirar ja. Miri, miri com va
sortint, sembla una regadora.

»Y esprement un d' aquells sachs de gemechs
m' ha ruixat de cap á peus.—¿Pero qué redi-
montri fa?... li he dit, per Dèu pari de bombar—
perque á la veritat si dura gayre més m' ofega.

»No obstant, entre mí he pensat ¡Bravo!... ¡No
ha sigut mal debut!... ¡Aixó es lo que jo bus-
cava!... Pero... ¡Ara vè lo bò del cas!...—¿Quant
vol guanyar?... —li hi he preguntat; y ella ab veu
de barreja m' ha contestat desseguit:—Ja veu que
de llet no me 'n falta, gracias á Dèu; per lo tan
crech que quedarán contents. En tocant á la me-
sada, son deu duros y los corresponents regalets;
després... vestirme y...

—»¿Y despullarla? he dit jo aixecantme resolt
à sortir sorprès del descaro d' aquella morral de
dona. ¡Mirin que 's necessita barra! .. ¡Potser se
creya qu' anava á criar lo fill del amo del Banch
d' Espanya!... Y aixís qu' agafava 'l pom de la
vidriera una de las qu' esperavan tanda m' ha
agafat pèl bras dientme:—¿Ahont va tan cre-
mat?... ¡Home, miri; potser ab mí podrà fer fira!...
—y al mirármela de cap á peus ab un xich més
me poso á plorar... de fástich. ¡Quina cara!...
¡Quan hi penso encare 'm vè cor agre!... Un nas
que tot era pujadó: semblava que haguès sigut
mocada desde un quint pis. De la *fatxada* val
més que ni 'n parlém, perque no he vist res més
desgraciat en arquitectura; no s' hi veyá lo més
petit adorno ni cap *relieve*. Tot, tot era llís. Sem-
blava 'l plà del Llobregat vist desde 'l cim de
Sant Pere Màrtir.

»Ab tot, per no desairarla, l' hi he fet l' inte-
rogatori corresponent al acte. Anava tot més bè
de lo que jo volia; pero quan hem sigut á tractar
del *refartori* hem romput hostilitats. ¡No 'n te-
nia poca de gana aquella.. pela foradada!... ¡Está
clar!... com no tenia de pagá ella... no mirava
prim á demanar. ¡Qué sè jo lo que volia!... Al
dematí, xocolate ab melindros del Forn de Sant
Jaume, al darrera un got de llet—d' aquella de la
«Montaña.»—A las 10 un plat de sopas de caldo y
al detrás un parell d' ous, pero que fossin del día.
¡Cóm si 'ls haguès de fer jo per sapiguerho!... Al
mitj dia volia diná ab nosaltres... ¡Ah!... Ab aixó
si que no he transigit de cap manera. ¡Dèu me 'n
reguart!... ¡No m' hauria desganat poch al véu-
rem aquella *plata-forma* sense cap forma al de-
vant mèu! ..—Prou; l' hi he dit, prou, noya, prou;
no 'n parlém més.

»Y obrint la vidriera he surtit cap al carrer. ¿A
veure, ahont anirás?... pensava jo, y caminant al
etzar y tombant cent travessias m' hi topat ab un
altre quadro anunciador, que per cert encare
rich. Deya aixís:

Se fregan suelos
Se tiran pechos y
Se llogan carretons.

—¿Qué 'ls hi sembla?... ¿Eh quin afany de gua-
nyar quartos?... ¡Pero es alló!... A casa seva ca-
dascú s' enten y balla sol.

—» ¡Ave María! —he dit jo al empenyer la vidriera, y una noya de poch anys qu' estava fent mitja en un reconet ha cridat ab tó de xiulet de quarto — ¡Mare!... Demanan. — sentint als poch moments una veu que deya. — Ja baixo, que no trobo la bombeta. — ¡Bombeta? hi esclamat, aixecantme d' una cadira de 3 potas qu' apoyada á la paret servia de descans á las personas visitadoras d' aquell cau de formigas, y al véurer la noya ma sorpresa ha cridat: — Nó, mare, qu' es un senyor. —

»Encare no sento aixó hi fugit com si m' haguessin escaldat y... ¡Quin moment més oportú!... M' hi topat ab un amich qu' al veurem tan assorat m' ha dit: — ¡Y donchs qué 't passa?... — y haventli explicat tot, m' ha dut al carrer de 'n Robador é introduhintme en un estable de burras, m' ha dit: — Aquí tens lo qu' ab tant afany buscavas. Aquesta es la veritable dida dels Senyors. Pels primers días ja 'n t'è prou; després ja t'acompanyaré al carrer d' en Petrixol y... ¡Veurás quinas vaquerías!... Allí te 'l criarán, si tu vols, ni que tingui vint anys Creume noy, fesho aixís y t' estalviarás molts disgustos. Desgraciadament á mí 'm fa parlar l' experiència.

»Y convencéntme'n, al moment he ajustat tractes, y á 'n aquí 'm tenen rendit, pero satisfet de la m'va obra, esperant que m' anunciïn la arribada triomfal de la burrical dida ab quatre pichs y repicó.» —

SANTIAGO BOY.

JOCHS FLORALS.

Han esclatat com las rosas, igual que 'ls anys anteriors, lo primer diumenje de maig, gracias al punt que pera sortirse ab la sèva han tingut los poetas y 'ls adjunts poch amants de doblegar l' espinada y d' envenenar l' institució.

Lo lloch de la festa ha sigut lo Teatro de Novedats, en compte del Saló de contractacions de la Llotja. Tant se val. No hi han assistit autoritats de cap mena... Millor que millor. En cambi 'l local estava plé de gom á gom de hermosas nenas (res de *ninetes*) y de admiradors de las lletras catalanas.

Moltas flors per tot arréu... senzillés y bon gust en l' ornamentació. A l' entrada 's repartían bonichs ramets á senyoras y senyoretas. En lo pati immediat tocava una banda... Llástima que no hagués escullit millor las pessas que li estavan confiadas, ja que al ó de *La Diva* y de la *Gran-via* «la vritat, no fa guerrero.»

Pero deixemnos de petitas incorreccions y aném á lo principal.

Lo principal es qu' en lo curt espay de 18 días (del 18 al 28 de abril) s' han reunit la friolera de 231 composicions, haventse pogut adjudicar la majoria dels premis.

Totas las composicions que 's llegiren siguéren molt aplaudidas y algunas, com la guanyadora de la Flor natural, del Sr. Guanyabens y la del premi humorístich, de Apeles Mestres, per la lectura, 'ns semblaren de primera forsa, sense que las demás desmereixin de moltíssimas que figuran en los volúms dels anys anteriors.

Y lo més satisfactori es que 's donaren á conéixer poetas nous (¡sempre en totas las revolucions succeheix que surt gent noval) Entre 'ls que per primera vegada reculliren premis s' hi

contan lo ja citat Sr. Guanyabens ó *Guanyafors* y 'l jove pintor D. Ernest Soler de las Casas, fill del popular Frederich Soler.

Ja veuhem com, encare que no fos més que per aixó sol, los *Jochs Florals* del primer diumenje de maig tindrían gran importancia.

Comensá la festa ab un hermós discurs del president del Consistori D. Conrat Roure, en lo qual se fan atinadas consideracions sobre la poesia popular. Seguí la memoria del secretari D. Maurici Vidal, qui á més de donar compte del fallo del Jurat, f'u algunas consideracions que siguéren molt aplaudidas, sobre la significació de la festa que se celebrava.

Lo Sr. Guanyabens, féu entrega de la *flor natural* á la hermosa senyoreta D.ª Mercé Llopis Ortells, que sigué proclamada reyna de la festa. Guanyaren los dos accéssits lo Sr. Soler de las Casas y Casademunt.

Lo 1.er accéssit á l' englantina, lo guanyá 'l seyor Casadevall. (Casademunt y Casadevall... No hi faltava sinó 'l Sr. Casa-del-mitj.) Guanyá 'l segon D. Antón Careta y Vidal.

La viola d' or y argent fou adjudicada al seyor Ferrer y Codina y l' accéssit á D. Angel Grau.

Lo premi concedit al millor poema, se l' endugué D. Apeles Mestres. ¡Llástima que la premura del temps y l' extensió de la composició no permetés una lectura de *Margaridó!* Coneixém l' obra y sabém que 'l día que 's publiqui, la moderna literatura catalana s' enriqueix ab una nova joya de gran préu.

S' otorgá un exemplar de la *Historia de Catalunya* de Víctor Balaguer al ja citat Sr. Casademunt per son romans: *Tortosa deslliurada*. La joya artística l' alcansá 'l Sr. Mestres, per son idili: *La bofetada*; y l' anell ofert per la redacció de *El Diluvio* al millor sonet, fou guanyat pel seyor Soler de las Casas, al qual li vindrá aquest premi com l' anell al dit.

Finalment, lo premi adjudicable á la millor comedia en dos actes, l' alcansá la titulada: *Servey de plata* del Sr. Figuerola Aldroféu; y l' ofert al millor drama fou adjudicat á *La Rondalla del Infern* de D. Frederich Soler.

Lo Sr. D. Manuel Lasarte posá fi á tan agradable festa, ab un correcte discurs de gracias.

Y ara veurém qué tal se portén los floralistes qu' en oblit posant les tradicions, gestes é costums de Catalunya preparen llur festa cortesana..... pera quan D. Francisco de Paula sta servit.

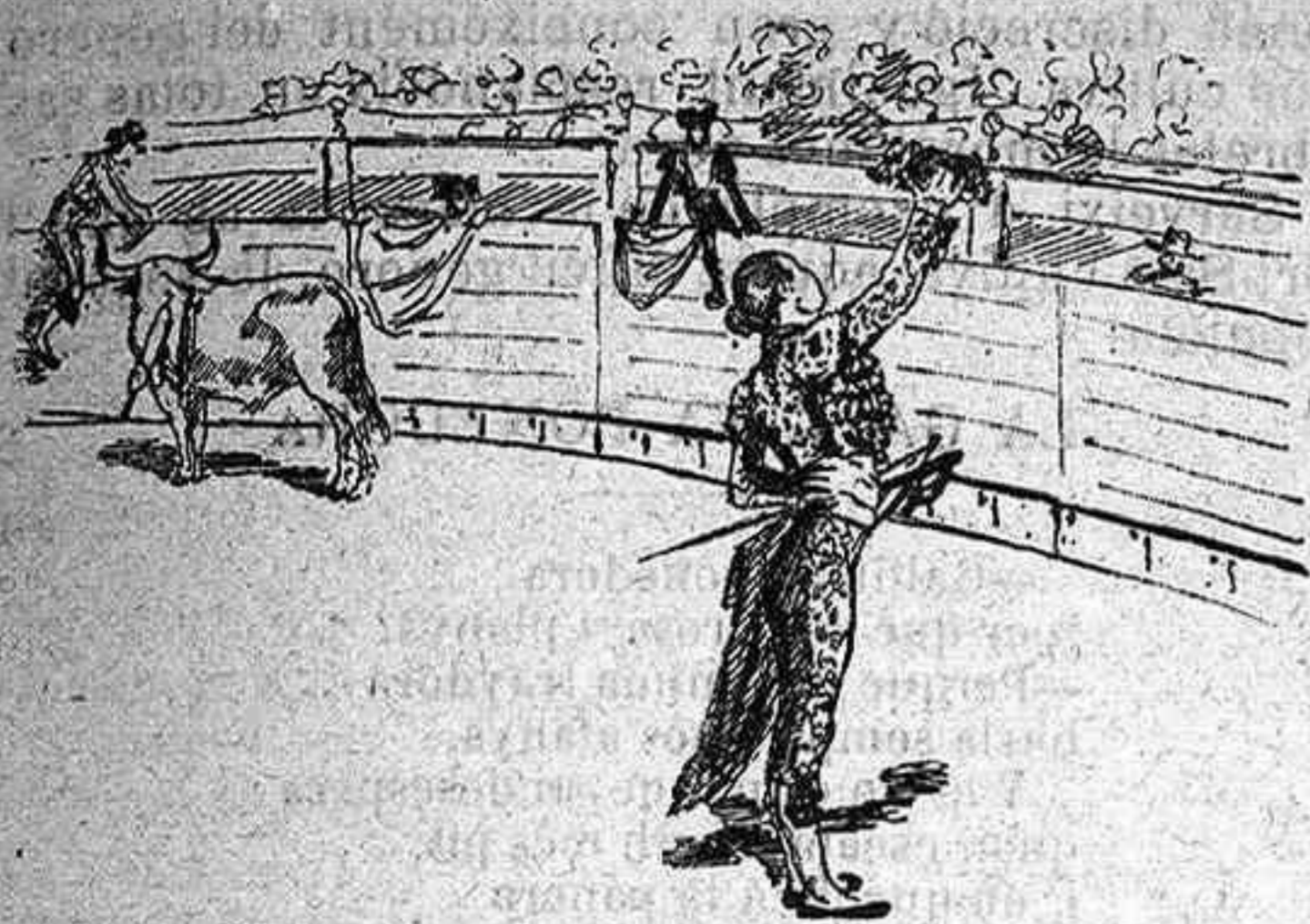
Si un adagi diu que «qui pega primer, pega dos cops,» los Jochs Florals del primer diumenje de maig han donat als altres una solemne clatellada.

MOSSEN BORRA.

IMITACIÓ DE BECQUER.

—Qu' es alegre, senzilla, bona y pura, qu' es feynera, amorosa, joveneta, que no enrahona may ab altrás donas, que no es bellugadissa y tampoch quieta, que t'è un dot regular, que no t'è mare, que farà torná en ditxas mas cruels penas, que 'm será sempre fiel... tot aixó 'm consta pro que voléu qu' us diga jo... ¡es tant lletjal...!

PERE MARTÍ PEYDRO (SIR PISTRINCHS.)

TOROS.

Corrida del primer diumenje de maig.

Si LA ESQUELLA fòs *La Pica* ó *La Lidia* ó algún d' aquests periòdichs que 's dedican exclusivament á las banyas, ¡quina revista faria de l' última corrida!

«Pero un sagrado deber
me obliga, crudo á abreviar
y no me puedo extender
y me los he d' espinyar...»

Lo espay de que dispo es petit per tan gran corrida. Semblava que las divinitats que 's cuydan de dirigir aquests assumptos haguessin determinat ressarcir al Sr. Piera dels disgustos que li havian donat las últimas plujas.

Tot va anar al pé. Bona entrada, bons toros, bona lidia y bona sort. Lo públich va arribar á desgraciarse las mans de tan aplaudir y 'ls toreros devian sortirne ab las orelas desbaratadas de tan sentirse aclamar.

Toros andalussos de Cámara...

sou los reys del *redondel*,
sou los héroes de la banya,
sou los Boulangers ab quá,
sou la fló y nata d' Espanya.

Lo primè 's deya *Pasagero*.

Y 'ns va demostrar serho
passant á la barrera ab molt salero.

Saltava al carrerò ab la mateixa facilitat que en Rius y Tauler gasta 30 ó 40 ó 50 mil duros.

Lagartijo va despatxarlo ab tota la gracia cordobesa que li ha dat Nostre Senyor, y qu' ell sab derramar quan está d' humor, com ho estava diumenje.

L' *Espartero* va cuydarse del según toro, que no s' acostava á cap picador que no enviés de rodolons á n' ell y caball y pica.

Lo tercer era un toro blanch y negre, més aixerit que un pèsol y més noble que certas personas que no menjan herba.

En *Lagartijo*, que va familiarisarse tan ab la bestia que fins va tocarli la cara, sentántseli á dos pams del morro, va declararla cessant després d' un trasteig verdaderament de mestre. Y perque no 's digués que á aquest mestre se 'l tractava com si fòs d' estudi, va regalárseli 'l toro. 'L mereixia.

Del quart lo més notable va ser un gran quite de *Lagartijo*, en una cayguda del picador Caro.

Per cert que 'l tal Caro no fa com l' *Hotel Internacional*, qu' es car y dolent. Pocas vegadas

s' ha vist un picador ab tantas ganas de lluhirse con lo senyor Caro, que en rigor se hauria de dir *Barato*

Lo quint toro va acreditar la fama dels quints.

Corria com un llamp, prenia las picas com qui s' empassa melindros, va deixarse agafar la quá pèl *Espartero* y fins va permetre que *Lagartijo* li posés un parell de banderillas com ell sól las sab posar.

Lo toro, que no 's veyá en lloch segú,
anava mitj perdut y feya: ¡mú!

L' últim toro de la tarde va agafar al *Espartero* quan aquest se disposava á matarlo, y si no va ferse l' oració per passiva, va deures á que l' animal—parlo del toro—tenia las banyas poch á propòsit (era *corni-gacho*) y ademés á la oportuna intervenció del mestre cordobés.

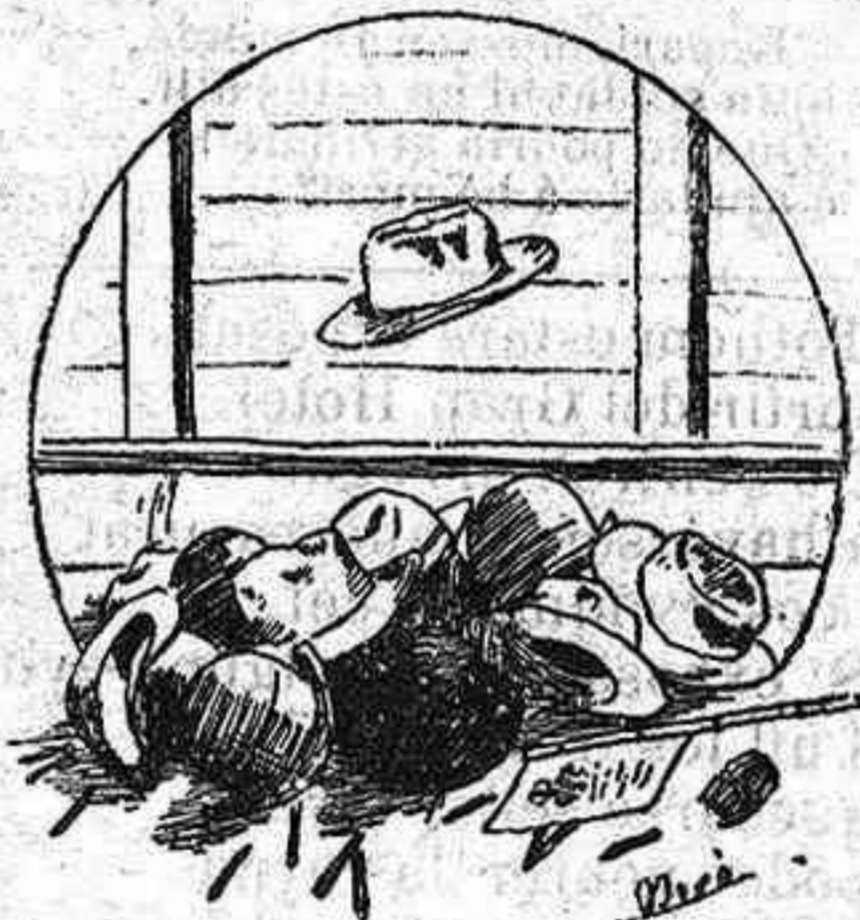
En resúm, una corrida animadíssima: en *Lagartijo* treballant com un jove y ab fortuna; los picadors, especialment Caro y Amaré, com uns héroes; bastants caballs y... l' *Espartero* com sempre: un valent sense experiencia.

Lo públich va sortirne tan satisfet com pot arribarse á sortir d' una corrida.

Com escribim aquesta revista lo dimecres, no podém dir res de la gran corrida que ahir degué darse, ab lo concurs de *Lagartijo*, *Frascueto* y *Mazzantini*.

La senmana que vè ja 'n parlarém.

PEP BULLANGA.

EXPOSICIÓ.

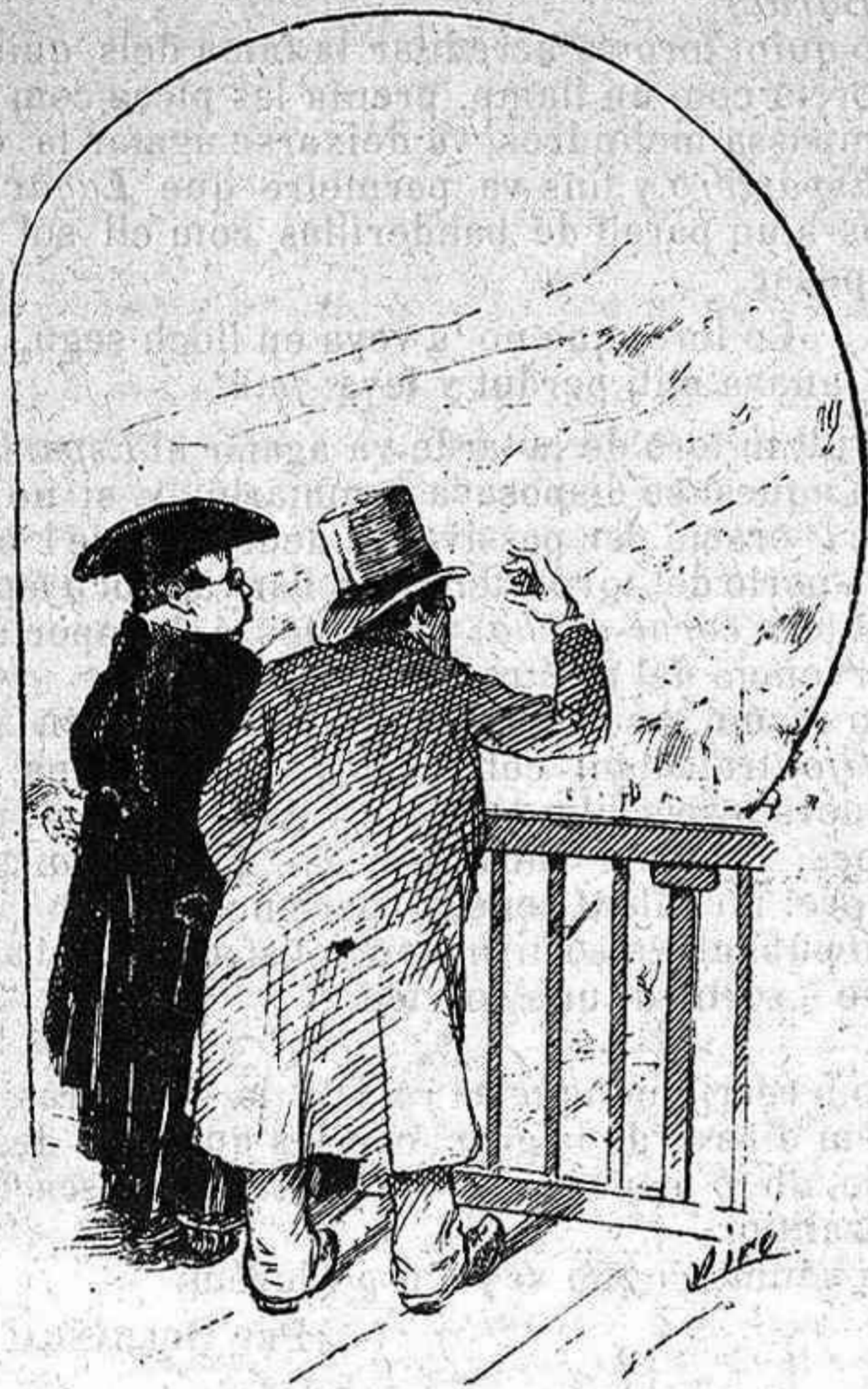
Que tenim á Barcelona
Exposició Universal,
m' hi jugo una pessetona,
las calsas de 'n Fontrodona
y 'l nas gros de 'n Masvidal.

S' exposan, voltant carrers,
á trobá un home tossut
que 'ls fassi entregá 'ls diners,
y á que molts picapedrers
los deixin com un drap brut.

En qualsevol entrebanch
s' exposan los ulls de poll
y en un bassal ó barranch
á quedar xops, bruts de fanch,
ó á trencars' la nou del coll.

Volent treure 'l premi gros
s' exposan á que se 'ls rífin,
y si 's reventa algun cos
d' un regidor fart d' arrós
es fácil que 'ls empastifin.

PANORAMA DE PLEWNA.

Repari, mossen Domingo,
quin soldat hi ha estés allí.
¿Que no podria arribars'hi
á ajudar-lo á bè mori?

Tothom estarà exposat
á sortir del Gran Hotel
ab lo ventrell arrugat
y á havérsen d' aná escurat
ab cos y anima al cel.

S' exposan á que alguna eyna
del ull los tregui la nina,
á quedarse sense feyna,
á poder véurer la reyna
y á fè 'ls veurer la padrina.

S' exposan ab las mangueras
á passar déu mil enfados,
á enterrase en clavegueras,
á que s' escapin las fieras
y se 'ls menjin com bolados.

Y ab tots aquests disbarats
de flors, gabias y dipóssits,
crech qu' estém molt exposats
á que 'ls hòms civilisats
nos prenguin per uns .. expóssits.

M. BADIA.

LLIBRES.

PRIMER LLIBRET DE FAULAS de *Felip Jacinto Sala*.—Lo Sr. Sala era ja conegut com á fabulista ingenios: sas colleccions *Fábulas religiosas y morales* y *Nuevas fábulas* eran molt celebradas per la gran varietat de assumptos y 'l sentit moral de tots los exemples. En aquest punt seguía 'l Sr. Sala las petjadas de Iriarte y Samaniego, usant també com ells l' idioma castellá.

Mes aquesta vegada emplea 'l catalá y ho fa ab

suma discreció y gran coneixement del género que cultiva. Igualment resplandeix en totas sas obretas la moral més pura.

Serveixi d' exemple de la maestría ab que 'l Sr. Sala cultiva aquest difícil género, la següent fabuleta:

LA GALLINA PONEDORA.

—Gallineta ponedora
¿per qué concirosa 't planys?
—Perque un' ánima traydora
burla sempre mos afanys.

Y es un crim que 'm desespera
quan escalayno ab més pit,
l' ou que fio á la panera
veig que se 'm fon tot seguit.

¡Quina sort tan malhaurada!
me n' han furtat prop de cent.

—Doncas un' altra vegada
pórtat més discretament.
¿No dius que ton cor desitja
servá 'l fruyt dels tèus amors?
Donchs no publicuis ta ditxa,
pon y ofega tos clamors

Y si no emprens eixa ruta
será etern lo tèu esglay;
que la copdicia es astuta
y la enveja no dorm may.

No incorréu en la flaqueza
d' eixa gallina imprudent;
de vostra gloria ó riquesa
no 'n féu denteta á la gent.

Lo tomet del Sr. Sala ha sigut editat ab molta elegancia per la empresa de *La Ilustració catalana* y está ilustrat ab hermosos dibuixos de *D. Mariano Foix*.

GUÍA DE SAN MARTÍN DE PROVENSALS, por *J. Suñol Gros*.—Contè aquesta guía detalls y noticias molt interessants respecte la vehina é intrincada població de Sant Martí de Provencals, que abarca algunas aprupacions molt pobladas y está en constant período de progrés.

L' obra del Sr. Suñol ompla una verdadera necessitat, facilitant lo trobar no sols los carrers tots de San Martí, sinó també 'ls establiments industrials que tan abundan en aquella població.

Acompanyan á la *Guía* un plano general del terme y edificacions de Sant Martí y un altre que comprén las cinch barriadas més importants de la mateixa degudament detalladas. Los planos han sigut alsats pel conegut arquitecto, senyor Falqués.

Reuneix ademès un tamanyo manual molt apropiat, una impresió clara y una encuadernació de bon gust.

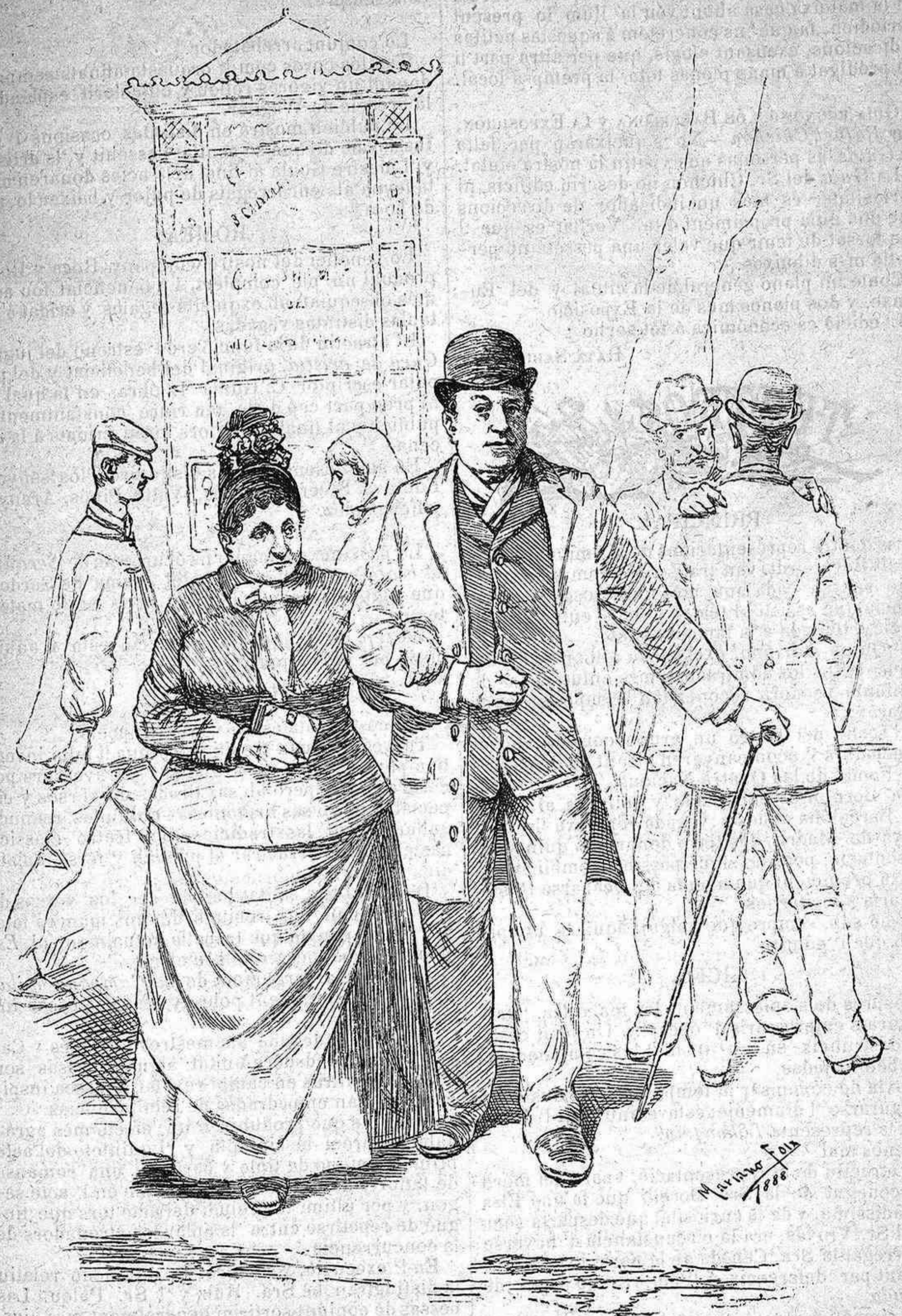
GUIDE DE BARCELONE ET SES ENVIRONS.—La Casa Lopez acaba de donar una edició francesa de la *Guía de Barcelona*, cridada á prestar molts útils serveys als extrangers que visitin la nostra ciutat.

Seguint lo mateix método de *Barcelona en la mano* y trayent profit dels principals datos en aquesta última continguts, la *Guía francesa* vá precedida de un *petit manual de conversació francès-espanyol*, contè planos molt clars y ben detallats y está ilustrada ab un número considerable de magnífichs foto-grabats dels principals edificis y monuments de Barcelona.

Ademès la part tipogràfica es esmerada, y la encuadernació elegant y molt propia per fer de la *Guía* un excelent llibre de butxaca.

Reuneix també un número molt considerable

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

—¡Pues senyor! Es graciosa la mamá de la mèva dona. No sé per quins cinch sous, per anar á missa á Sant Jaume, m' ha de fer venir á donar la volta per tota la Rambla. Deu volguer veure si algun japonés d' aquestos que han vingut per la Exposició se n' enamora...

de anuncis y datos sobre industria y arts, que ajudan á compendre la potencia productora de Barcelona.

La circumstancia de ser editada aquesta obreta en la mateixa casa ahont véu la llum lo present períodich, fa que 'ns concretém á aquestas petites indicacions, excusant elogis, que per altra part li ha prodigat á mans plenas tota la premsa local.

GUÍA ECONÓMICA DE BARCELONA Y LA EXPOSICIÓN, por *Rafael Chichón*.—No 's queixarán per falta de *Gulas* las personas que visitin la nostra ciutat.

La *Guía* del Sr. Chichón no descriu edificis, ni curiositats: es més un indicador de direccions que una guía propiament dita. Veritat es que 'l péu forsat de tenir que valer una pesseta no permetia més dibuixos.

Conté un plano general de la ciutat y del Ensanxe, y dos planos més de la Exposició.

L' edició es económic a tot serho

RATA SABIA.

PRINCIPAL.

Las quatre representacions de la eminentíssima Sarah Bernhardt, van transcorre com una exhalació sent á cada una més numerosa la concurrència que assistí al teatro y més entussiasta l' ovació tributada á la famosa artista.

—¡Quina *Adriana!* exclamava tothom la nit del dijous, y fins los admiradors més entusiastas de la difunta Teodora reconeixían la superioritat de la Sarah.

Al sortir del teatro un grupo considerable d' espectadors l' acompanyaren picant de mans fins á la Fonda de las Quatre Naciones.

La Bernhardt encantada y satisfeta al veure que Barcelona aquesta vegada reparava 'ls desdenys de Madrit, desitjava donar una quinta representació; pero no sigué possible combinarla y marxá prometent que avants de acabarse l' istiu tornaria á visitarnos.

Ja ho sab, sempre que vulgui: aquí t'è un públich que l' admira.

LICEO.

Després dels aplessaments las malalties. ¡Desventurats empressaris d' ópera!... Un petit costipat destruheix en un instant las combinacions més bèn forjadas.

Havía de comensar la temporada 'l dijous y va inaugurarse 'l diumenje: estava anunciat l' *Hamlet* y 's representá *Lohengrin*.

Menos mal.

L' atractiu de la representació, apart del mérit ja reconegut de la Sra. Borelli que fa una Elsa acabadíssima, y de la curiositat que desperta sempre 'l Sr. Vinyas, era la circumstancia d' haverse encarregat la Sra. Cepeda de la part de contralt, cantant per deferencia á l' empresa lo paper de *Ostruda*.

La simpática cantant que de tantas simpatías gosa á Barcelona, no sense lluytar ab las dificultats de acomodar la seva véu á la tessitura de contralt, sortí molt ayrosa de la proba á que s' havia subjectat, mostrantse superior en la interpretació de tan difícil com interessant paper.

Lo Sr. Labán, que cantava per primera vegada la part de Federico, 's portá com un home.

Y en quan al Sr. Vidal, no cal dir que 's lluhí com sempre.

Lo conjunt arrebatador.

Tan los coros com l' orquesta afinats sempre y donant un vigorós relleu y un colorit espléndit á la creació de Wagner.

Lo públich mostrá en distintas ocasions l' entusiasm de que se sentía possehit y 'ls artistas y 'l mestre Goula al final dels actes donaren molta feyna als encarregats de pujar y baixar lo teló de boca.

ROMEA.

Lo benefici del nostre company Roca y Roca, produhí un plé complert. Lo beneficiat fou ademés obsequiat ab exquisits regalos y cridat á las taulas distintas vegadas.

L' atractiu de la funció era l' estreno del juguet *Cura de cristiá*, original del beneficiat y del popular escriptor C. Gumá. L' obra, en la qual no hi pren part cap dona, feu riure constantment al públich y al final los autors foren cridats á la escena.

En son desempenyo 's distingiren los senyors Fontova, Soler, Fuentes, Valls, Pinós, Arenyas y Fernández.

La próxima senmana 'ns ocuparem de *Serafina la beata*, qu' es l' arreglo del drama de Sardou, que sigué estrenat fa disset anys en lo mateix teatro.

La *reprise* de aquesta producció estava anunciada per ahir dijous.

ESPANYOL.

Marcos Zapata es un verdader poeta.

Tal vegada quan trepitja l' escena li falta inventiva per imaginar un argument y travessura per desenvoluparlo: pero ab sas tiradas de versos y especialment ab sas armoniosas quintillas reanuda gallardament las tradicions del teatro ciássich castellá y sab arrastrar al públich y ferse aplaudir.

De molt bona calitat han de ser los versos de Zapata, quan fins recitats de una manera fatal per la companyia que treballa actualment al *Espanyol*, produheixen lo seu efecte.

En quant al argument de *La Campana milagrosa* es generalment pobre y desperta escás interés.

La música, deguda als mestres Marqués y Catalá, no t'è verdadera unitat: algunas pessas son excelents; altrás en cambi revelan escassa inspiració y están empedradas de reminiscencias.

Entre las que produhiren un efecte més agradable, citarém la sinfonia y 'l quinteto del acte primer; un duo de tiple y barítono, una romansa de tenor y un duo de tenor y tiple en l' acte segon, y per últim, lo preludi del acte ters que tingué de repetir-se entre 'ls aplausos atronadors de la concurrència.

En l' execució, y sempre de un modo relatiu 's distingiren la Sra. Ruíz y 'l Sr. Palou. Las pessas de conjunt sortiren generalment més ajustadas que las demés.

En l' acte tercer s' estrená una decoració del Sr. Chia que produheix bon efecte.

Un detall: un dels personatjes de l' obra sucumbeix ferit per un llamp. Donchs bè, en lloch del ridícul cohet que sol emplearse en aquestos

LO RAPÉ.

¡Ah, salero! ¡Ara hi pendrém un polvol

¡Dèu te fassi bo!

Aixís, sobre 'l revès de la má, s' ensuma més bé.

Lo frare, ab veu de tró:—¡Etxén!
Lo nen, ab veu de flauta:—¡Etxím!

cassos, se féu us de la electricitat. Aquest sistema implica un progrés y fa que la ilusió sigui més completa.

Tan lo Sr. Zapata com lo mestre Catalá foren cridats á l' escena repetidas vegadas.

Lo públich sortí content de la representació y la obra promet sostenirse molt temps en lo cartell.

TÍVOLI.

La senmana entrant parlarem de las obras estrenadas en aquest teatro.

NOVEDATS y CATALUNYA.

Res de nou per ara.

En lo primer s' está preparant l' *Excelsior* y en l' últim s' ha posat *La Cenicienta*. Una gran pantomima confiada als *fantoques*. Es cosa de veure.

CIRCO EQUESTRE.

Ha debutat la familia Ancillioti.

Los individuos que la componen treballan en lo velocípedo ab gran maestría.

Lo públich s' ha enamorat del jove Huch, del qual no podrá dirse que no pugui anar ab rodas.

Un nen que ab prou feynas te dos anys es l' encant de las mares y l' admiració de la gent menuda.

UNA NOTICIA.

He sentit dir que 'l célebre pianista Planté donará avants de acabarse 'l mes, una tanda de concerts en lo *Teatro Lirich*.

Planté es un concertista que va deixar grans recorts entre 'ls filarmónichs barcelonins.

No hi haurá cap admirador del seu talent que no vulga tornar-lo á sentir.

ECOS.

Ha comensat á treballar en lo *Teatro Fortuny* de Reus, la companyia que dirigeix lo Sr. Arolas y de la que forma part la Sra. Juaní:

A més de algunas produccions novas en aquella ciutat, com *El sombrero de copa*, de Vital Aza, *El hombre de hierro y el hombre de carne*, d' Echegaray y *La encubridora*, de García Vao, representará *La bruixa*, *La pena de mort* y altres del repertori catalá estrenadas últimament.

Novelli, 'l distingit actor italiá que ab lo mateix talent cultiva la comedia que 'l drama, comensá á Madrit sa campanya de una manera no molt afortunada; pero á copia d' esforços y de talent, ha acabat per ferse la nina del ull dret del públich.

No es extrany. Novelli no es sols un gran artista sinó un home perseverant.

Un cronista dona compte dels seus comensos que foren molt tristos. Era molt jove, feya papers d'escassa importancia y 'l públich li tenia l' ull á sobre.

Un día, per ferlo passar millor li repartiren un paper de vell, deixantli una perruca, unas ulleras y una levita llarga; pero de res servi l' estratagem: lo públich lo rebé, com sempre, entre riatllas y xiulets.

Novelli, llavors, adelantantse fins al prosceni y encarantse ab lo públich, exclamá:

—Si no m' acceptéu com á jove ni com á vell, cap altre recurs me queda que morir-me de gana. Vamos á veure ¿qué dimontri voléu que fassi?

La compassió feu lloch á la passió y un gran aplauso coroná l' ingénua manifestació del artista. Desde llavors s' aplicá al estudi y anant desplegant sas famosas facultats, ha acabat per conquistarse un dels primers llochs de l' escena italiana.

N. N. N.

LA LENGUA.

Aqueixa part tan petita del cos, fa y ha fet més mal que 'l diluvi universal la peste y la dinamita.

Tancada dins de la boca cada vegada que 's mou fa anar mitj món en renou y embruta tot lo que toca.

Ella es causa de rahons, ella lo més fort aterra, ella ha estat causa de guerra en més de quatre ocasions.

Si 'l món se véu com se véu, si un jorn al género humá á sufrir D-u condemná, á la llengua sols se déu.

Puig si la serp malehida no hagués ab la llengua seva excitat á menjá á Eva aquella fruyta prohibida, ara fóra l' ocasió que la parella felís viuria en lo Paradís fins al any de la picò.

Pero 'l fet ja no t' cura y es millor deixarho estar y avesarnos á mirar com al món tothom murmura.

Tothom; pues si D-u un día feya á tot murmuradó tallar la llengua en rodò ¿qui ab llengua 'l món quedaria?

Molt poch, ó millor, ningú pues aquest món es així: jo 't murmuro á tú, tú á mí tú á n' aquell y aquell á tú.

S. DEL PALAU.

La reyna regent arribará definitivament lo día 16 del actual.

L' arcalde respirant ab satisfacció:—¡Oh!... Y s' ha anat inflant, inflant de tal manera, que segons m' assegura persona que pot saberho, ha sigut precis derribar alguns embans de la seva habitació del carrer de Fontanella.

Los botiguers, fondistas, cafetés, empressaris de teatro que tot ho esperan de la gran afuència de forasters, al fi han sortit de penas.

Pero la Exposició no está acabada ni molt menos.

Se preparan grans festeigs, segons los programas publicats.

Pero dech advertirlos que 'ls tals programas no se 'ls han de pendre al péu de la lletra, porque de mica en mica van venint las rebaixas.

Aixís per exemple: se deya que 's faria un gran ball d' etiqueta en lo Circul del Liceo, y en efecte, 'l ball s' ha deixat córrer.

També s' assegurava que s' efectuaría un gran simulacro marítim y 'l simulacro marítim se 'n ha anat á pico.

No obstant, á última hora hem sentit parlar de que 'l simulacro marítim se verificará més en petit, en lo surtidor de la Plassa de Catalunya.

L' esquadra, composta de barcos de paper y d' escorxa de pí, será manada per D. Francisco de Paula en persona.

Lo Sr. Fontrodona manará l' exércit de terra, possessionat del pont de fusta que s' está construhint entre ca 'n Gibert y 'l Circo Equestre.

Las forsas beligerants anirán combatentse ab gran energia, disparantse unas quantas arrobas de balas de goma.

Lo grupo de la *Aurora* que ha de coronar la cascada del Parch ha sigut fòs en los tallers del Sr. Vohlghuemuth. Es la pessa més grossa que ha sigut fòsa en tallers espanyols.

Figúrinse que medeix deu metros y mitj de altura máxima, nou de llarch y sis d' ample, y pesa 35,000 kilógramos

Los traballs de fundició s' han prolongat per espay de vuit mesos.

Reservém lo concepte de la part que correspon al escultor, per quan l' obra estiga degudament colocada y poguém apreciarla per l' efecte que produheixi.

En quan á la part de fundició, 'ns ha semblat perfecta.

Una noticia.

«Lo lord corregidor de Londres ha manifestat al arcalde de Barcelona que no li es possible venir á veure l' Exposició.»

D. Francisco, procurant consolar-se:

—Aixó ray, lo que menos faltará aquí serán inglesos.

No pot queixarse 'l ciudadá benemérit.

L' Ajuntament acaba de concedirli amplias facultats pera resoldre tots los assumptos relacionats ab lo viatge y estancia á Barcelona de la reyna regent, festeigs que hajan de realisarse, etcétera, etc.

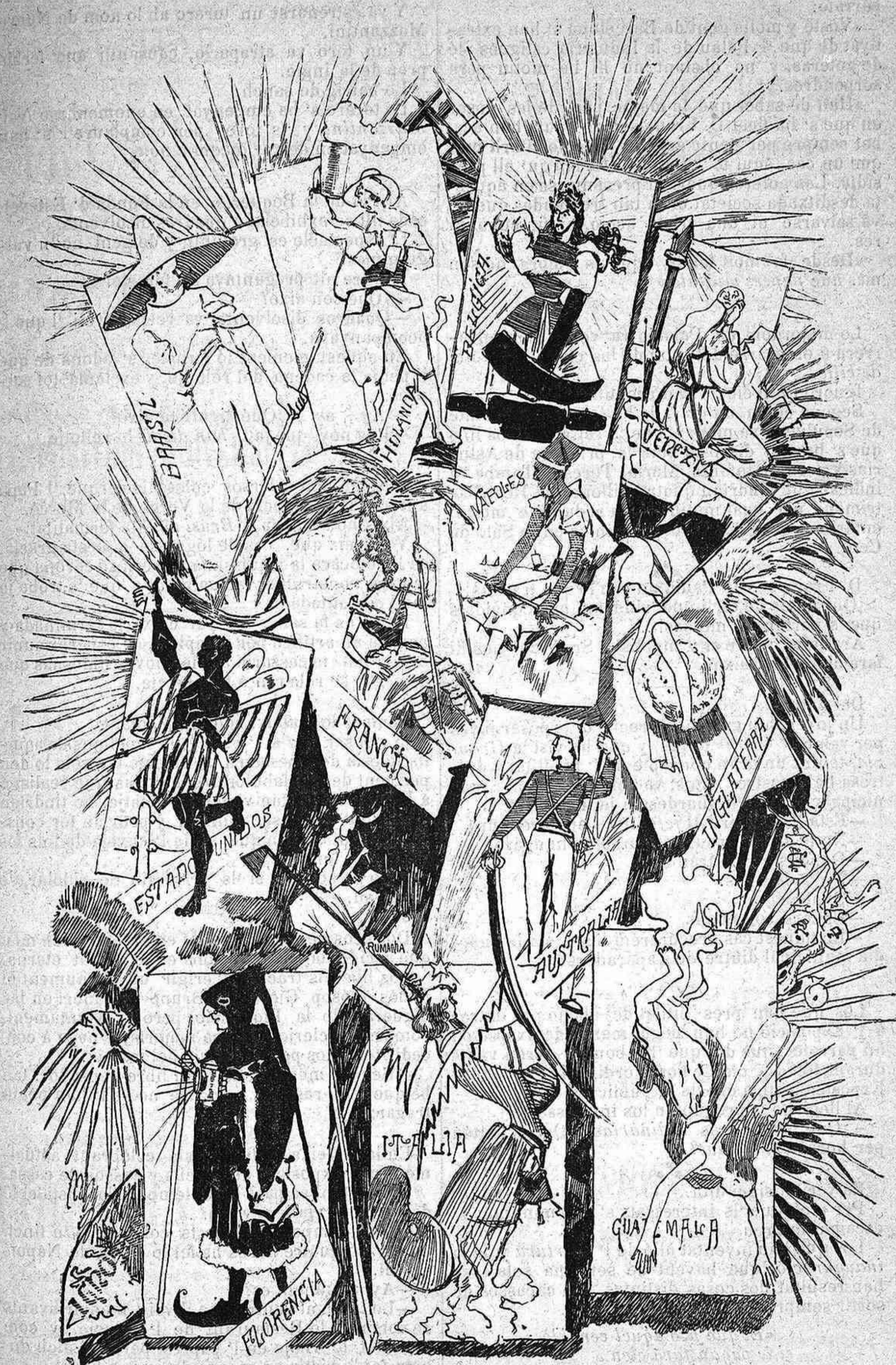
En altres termes, l' Ajuntament li ha dit:

—Tens carta blanca: gasta tot lo que vulguis.

Es com si un pare tingués un fill pròdich y calavera y li digués:

—Mira noy, la caixa está oberta: quan s' hajin acabat, ja avisarás.

LOS CROMOS DEL «GRAN HOTEL».

Hi ha ninots per tots los gustos
y per passarhi un llarch rato.

Y sobre tot, es alló:
bueno, bonito... y barato.

Hem rebut una carta de un accionista del *Banch Ibèrich*, de la qual extractem lo següent párrafo:

«Vosté y molta gent de Barcelona s' han extrañat de que 'l Palau de la Industria estigués plé de goteras, y no obstant no hi ha motiu pera sorprendres.

»Han de saber que la major part de las cosas en que s' ha ficat D. Francisco de Paula han acabat sempre per tenir goteras. Per no citarli més que un cas, aquí t'è 'l *Banch Ibèrich* qu' ell presidia. Las goteras que van presentarse en aquesta desdixada societat eran tan tremendas que no va salvarse ni una trista acció, ni un cupò, ni res.

«Desde fa molt temps aquests valors no son més que *papers mullats*.»

Lo majordom de Palacio va venir d'as endarrera á enterarse del estat de las obras del *Hôtel de ville*.

Ignoro quin efecte van produhirli.

Segons conta un diari de la localitat, lo comte de Sepúlveda va manar que 's retirassin los llits que s' havían disposat pera la princesa de Asturias y pera la infanta María Teresa. També va indicar que vindrían quatre sillons del Real Patrimoni, per qual motiu podia reduhirse molt l' entarimat qu' estava construhintse en lo Saló de Cent.

D. Francisco de Paula no sab lo que li passa.

¡Qui havia de dirli que vindrían uns convidats que 's portan los mobles!...

Ara falta veure si 'l moblista Sr. Vidal nos hi farà alguna rebaixa.

Del natural.

Un joyer húngaro que tracta d' exposar joyas per valor de 46,000 duros, y que ha vist la *Granvia*, tenint un gran concepte de l' habilitat y destresa dels nostres *ratas*, va anar á demanar municipals, perque li guardessin la instalació:

—Está bè, va dirli 'l *jefe*, n' hi enviarem un.

—No n' hi ha prou, respongué l' húngaro.

—Donchs ne vindrán dos.

—No 'n faig res.

—Quatre.

—Encare son poch.

—En aquest cas procurarem ficar tota la guardia municipal dintre dels aparadors.

Los que han pres bitllet de abono per entrar á l' Exposició no han pogut menos de fixarse en un parrafet que diu que 'ls abonos «serán válits durant tots los dias y horas ordinarias en que l' Exposició estiga oberta al públich.»

Al llegirho 's preguntan los interessats.

—¿Qué son horas *ordinarias*? ¿Qué s' entén per horas *ordinarias*?

La veritat sigui dita.

Per molt que 'ls interessats s' escamin, may s' escamarán prou.

Los que han inventat alló de l' *obertura* y de la *inauguració*, que havent de ser una sola cosa han resultat dos cosas distintas, son capassos de sortir sempre ab qualsevol estirabot.

«El que fixo aquel venablo
si le pagan farà cien.»

L' altre diumenje va celebrarse una novillada á Cartagena.

Y va estrenarse un torero ab lo nom de Nuevo Mazzantini.

Y un toro va atraparli, causantli una ferida prop de la ingle.

Lo bateig de sanch.

Lo torero s' ha empenyat en anomenarse *Nou Mazzantini*, y 'ls toros per complaure'l s' han empenyat en deixarli com á *nou*.

Al Plá de la Boquería, en la Fonda d' Estevet, cada nit se exhibeixen quadros disolvents.

L' espectacle es gratuhit, y de gent no 'n vulguin més.

L' altre nit preguntava un foraster.

—¿Qué son aixó?

—Quadros disolvents, va respóndreli 'l que l' acompanyava.

En aquest moment lo foraster s' adona de que li penja la cadena del rellotje, y exclama tot sorpres:

—Ay .. ay!... ¿Qué significa aixó?

—Res noy, que ja t' *han disolt* lo rellotje.

S' están fent esforços colossals perque 'l Papa autorisi la coronació de la Verge de la Mercé.

Aixís ho anuncia 'l *Brusi* ab tota formalitat.

Y afegeix que, cas de lograrse aquesta gracia, se li colocrará la riquíssima y preciosa corona que s' está construhint actualment y que 's troba ja molt adelantada.

Pero 'ns fa saber que per deixarla terminada y pagada al artífice per complert, s' espera reunir la cantitat necessaria ab las novas limosnas que de segur se reberán á tal objecte.

Sempre lo mateix: sempre pidolant.

¡Y pensar que si l' obra y 'ls capellans de aquella iglesia destinessen á tal objecte tan sols lo deu per cent de las fabulosas ganancias que realisan á la sombra de tan venerada imatge, no tindrían necessitat de cansar á ningú, y podrien fer construhir una corona que sería l' enveja de tots los reys de la terra!

Pero ja se sab: si 'ls privessin de pidolar, se moririan.

Dos ecos de Roma que m' envía un amich m' u que accidentalment se troba en la ciutat eterna.

Los liberals tractan d' erigir un monument al famós filósop Giordano Bruno que morí en las fogueras de la Inquisició; pero l' Ajuntament, compost de clericals en sa majoria, 's nega á concedir terrenos per l' erecció del mateix.

—Sembla mentida, deya un libre-pensador: tan bè que van rostirlo, y encare no se l' han pogut tragar.

En la mateixa ciutat s' está celebrant actualment una exposició de aucells y gossos de cassa.

Un visitant se para á contemplar la instalació dels coloms viatjers y diu:

—Qué componen aquests coloms: jo 'n tinch un qu' en quatre horas ha fet lo viatge de Nàpols á aquí.

—Ay, ay ¿ahont es?

—Lo tinch al ventre: me 'l vaig menjar avants de sortir en lo Restaurant de l' estacio, y com hem fet lo viatge en l' exprés, per aixó dich qu' hem fet lo viatge en menos de quatre horas.

LOPEZ-EDITOR. LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20, BARCELONA

GUIDE
DE
BARCELONE
ET SES ENVIRONS

PRÉCÉDÉ D'UN
Manuel de conversation FRANÇAIS-ESPAGNOL

Vues des principaux edifices civils et religieux,
monuments, théâtres, etc., etc.

REVUE GÉNÉRALE DE
L'EXPOSITION UNIVERSELLE

ACOMPAGNÉE D'UN PLAN

PRIX: 4 Frs.

PAUL BOURGENT

MENTIRAS

VERSIÓN CASTELLANA

DE
H. GINER DE LOS RÍOS

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

JOAQUÍN DICENTA

SPOLIARIVM

Un tomo en 8.º con dibujos de CUCHY, Ptas. 3.

SINESIO DELGADO

PÓLVORA SOLA

COMPOSICIONES EN VERSO
con dibujos de CILLA

Un tomo en 4.º, Ptas. 3.

ANUNCIS

ALGO

EL INO
CASADO

LA BOLA
DEL
INFIERNO

FLOR
DE UN
DIA

NITS
DE
LUNA

BERNARDA

LA
MONTALVEZ

CUENTOS
DIAFANOS

LOCURAS
JUVENILES

EL CHISME

BARCELONA
EN LA
MANO

EL FRUTO
PROHIBIDO

LA ÚLTIMA
BREGA

LA NOVELA
DE LA
MISERIA

CANTOS
MODERNOS

OBRAS
DE
GUMA

ÚLTIMAS NOVELATS

MANUAL DEL JURADO

CON UN PRÓLOGO DE

D. Vicente Romero y Girón

Un tomo en 16.º en percalina, Ptas. 1'50.

LEY DEL JURADO

PRECEDIDA DE UN ESTUDIO PRELIMINAR
y de la exposición de motivos, comentada y comparada

por

LUIS DE MOYA Y JIMÉNEZ

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

MANUAL DEL JURADO

por

D. JOAQUÍN ABELLA

Un tomo en 8.º, Ptas. 1'50.

LEY

DE 20 DE ABRIL DE 1888

ESTABLECIENDO EL JUICIO POR JURADOS

PARA DETERMINADOS DELITOS

y

Real decreto de la misma fecha
dictando reglas respecto del parlamento de
dicha ley.

Edición oficial, Ptas. 0'75.

J. ROCA Y ROCA

LO PLET

DE 'N BALDOMERO

Comedia en 3 actos y en prosa

Ptas. 2.

CRIADERO DE CURAS

por

ALEJANDRO SAWA

NOVELA SOCIAL

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mútu, o bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

Una frase de un pollo setmesò, *haute gomme*, aygalifa, ó com millor los hi sembli:

—Si podria convertirme en moble, lo que més m' agraderia ser, fora *tocador de senyoras*.

Una altre frase de una nena de divuit anys, molt hermosa per cert, parlant ab tota innocencia de un jove que li es molt antipàtich:

—¿Fulano de tal?... francament, no m' entra.

Un marit preguntava al metje sobre certs símptomas observats en la seva dona:

—¿Qué li sembla, senyor Doctor? Diguim la veritat.

—La veritat. La seva senyora está destinada á morir de una apoplegia fulminant.

—Jesús, María, Josep.

—No 's desconsoli; es una de las enfermetats més francas y que dona més gust tractarhi.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*De-van tal.*
2. ID. 2.ª—*Te-cla.*
3. ANAGRAMA.—*Cúrat-Turca-Truca-Curta.*
4. ACENTÍGRAFO.—*Sòrt-Sòrt.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Benicarló.*
6. CONVERSA.—*Taup.*
7. GEROGLÍFICH.—*Per peruans á Perú.*

XARADAS.

I.

*Tres-hu tan, que 't basto á dí,
que quan me van robá l' ase,
al segon que tinch á casa
ni menos lo vaig senti.*

—Si, ja m' ho va dí en Pasqual,
quan va venir á donarme
aquell tan hermós *total*,
que 'm va fer sa tía Carme.

GERONI DE LA BORDETA.

II.

*Segona ho dius al auell;
primera si t' amohinan,
de total ne dú tothom
per poch decoro que tinga.*

QUIMET D' ORDAL.

ENDAVINALLA.

Sens ser pelegrí tinch llana
y tinch pònts sens ser tossut.

Botarut, la gent m' aplanava
y estant plá 'm fa botarut.

Rumfa, indaga y demana:
si no 'm treus ets un llanut.

ANAGRAMA.

*La tot del oncle Pasqual
me va dar una vegada
una petaca brodada
molt bonica, de Total.*

A. GIBERT.

TRENCA-CLOSCAS.

TÉ MAL DE COR ANA?

Combinar las lletras de manera que donguin lo nom de una aplaudida actrís dramática.

SUTERO FUROR Y C.^a

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 4.—Vocal.
- 2 1.—Nota musical.
- 5 1 6.—Part de las personas.
- 3 1 2 1.—Utensili de forner.
- 2 2 1 5 1.—Plassa de Barcelona.
- 1 2 3 4 5 6.—Poble de Catalunya.
- 3 4 5 1 6.—Se 'n pesan algunas.
- 3 4 3 1.—Nom de dona.
- 6 1 2.—Condiment.
- 3 1.—Comestible.
- 5.—Consonant.

DOMINGUET T.

CONVERSA.

—Mare, ¿sabéu que hi plantarém al hort? Ensiam.

—Sí, y ahont tens la llevar?

—Aquí 'n porto una paperina.

—¿Quí te l' ha dada?

—Una vehina.

—¿La Pona?

—No.

—¿Donchs quina?

—Ja t' ho he dit avants.

MARANGY.

GEROGLÍFICH.

IN

X

dona

B

LII

I

EX-DOS CARLÍFGOS.

MUNICIPALADAS.

—Está borracho de ví.

—¿Ca! D' aguardiente, crech jo.

—¿Ay, pobre! Lo qu' es á mí,
no tens d' ensenyarm'ho aixó.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.